

Rano otkrivanje raka dojke uz pomoć mamografije

Otkriti rak dojke u njegovoj početnoj
fazi – poboljšati šanse za izlječenje

 **swiss
cancer
screening**

 Schweizerischer Verband der Krebs-Früherkennungsprogramme
Fédération suisse des programmes de dépistage du cancer
Federazione svizzera dei programmi di screening del cancro

Sadržaj

- 03 Stručnjaci preporučuju mamografiju, u okviru programa za rano otkrivanje raka dojke

- 04 Šta je mamografija?

- 05 Šta obuhvata pregled za rano otkrivanje raka dojke?
Šta obuhvata program za rano otkrivanje tumora na grudima?

- 06 Koliko košta mamografski pregled, koji se obavlja u sklopu programa za rano otkrivanje raka dojke?
Ko može učestovati u programu za rano otkrivanje raka dojke?

- 07 Kako ćete se pripremiti za mamografski pregled?

- 09 Kako se odvija mamografski pregled?
Kada i ko saopštava pacijentima rezultate pregleda?

- 10 Rezultati pregledanih pacijentica, koje su obavile mamografiju u okviru programa za rano otkrivanje raka dojke

- 11 Kada je neophodno napraviti dodatne preglede?
Ko preuzima troškove dodatnih pregleda?
Šta se dešava, ako se ustanovi rak dojke?

- 12 Koje su prednosti i koristi, nedostaci i rizici mamografije u okviru programa za rano otkrivanje raka dojke?

- 16 Šta biste trebali znati o raku dojke?

- 17 Ukratko

- 18 Stručni izrazi

- 19 Kontakti i dodatne informacije

Stručnjaci preporučuju mamografiju, u okviru programa za rano otkrivanje raka dojke

Mamografija je povoljna metoda za rano otkrivanje raka dojke. Švicarsko udruženje swiss cancer screening, Ministarstvo za zdravlje, Švicarska liga za borbu protiv raka kao i stručnjaci u zemlji i u inostranstvu, preporučuju ženama, starijima od 50 godina, da svake dvije godine naprave mamografski pregled s ciljem ranog otkrivanja raka dojke. Rizik se ocjenjuje kao veoma mali u odnosu na korist, koju ovaj pregled pruža.

Učešće u programu za rano otkrivanje raka dojke je dobrovoljno. Pomoću ove brošure Vas želimo informisati o prednostima i nedostacima. Zbog toga je pažljivo pročitajte. Stručni izrazi su pojašnjeni na strani 18. Važno je da se dobro informišete, te sami odlučite da li ćete uzeti učešće u programu za rano otkrivanje raka dojke.

Ako imate dodatnih pitanja, obratite se stručnjacima, koji su zaduženi za sprovođenje programa za rano otkrivanje raka dojke u Vašem kantonu.

A woman with short brown hair and blue eyes, wearing a light green sweater, is looking up and to the left, talking to a doctor whose back is to the camera. The doctor is wearing a white lab coat. The woman is holding a white marker and a piece of paper with text on it. The background is slightly blurred, showing what appears to be a medical office or clinic setting.

Šta je mamografija?

Mamografija je specijalni rendgenski snimak grudi. Mamografijom se mogu prepoznati već sasvim mali tumori, puno prije nego što postanu opipljivi ili se ispolje nekim drugim simptomima.

Šta obuhvata pregled za rano otkrivanje raka dojke?

Odredjene bolesti, često se na samom početku, gotovo i ne osjete. Upravo zato se za ovakve bolesti, rade ljekarski pregledi, koji – ako se redovno obavljaju – omogućavaju da se promjene u tijelu pravovremeno prepoznaju. Ovakvi pregledi se nazivaju pregledi za rano otkrivanje bolesti. Njihov cilj je da bolest prepoznaju „na vrijeme“, da bi proces liječenja bio što efektivniji i blaži. Pregledi za rano prepoznavanje tumora na maternici ili rendgenski snimci grudi (mamografija) za rano otkrivanje raka dojke, spadaju u ovu vrstu preventivnih pregleda. Ovi pregledi se mogu obavljati individualno ili u okviru programa, namijenjenih određenim grupama stanovništva.

Šta obuhvata program za rano otkrivanje tumora na grudima?

Program za rano otkrivanje raka dojke nudi ženama starijim od 50 godina, da obave mamografski pregled svake dvije godine. Osnovno osiguranje Vašeg zdravstvenog zavoda preuzima veći dio troškova ovih pregleda.

Mamografija koja se obavlja u okviru jednog programa je naučno priznata metoda i preporučuju je mnogi stručnjaci i organizacije, koji se zalažu za rano otkrivanje raka. Ovo sistematsko provodjenje se još naziva screening-mamografija. Ovim, redovnim pregledima, mogu se povećati šanse za izlječenje i produžiti život, ženama oboljelim od raka dojke.

Ovi programi podliježu visokim kvalitativnim normama, koje se permanentno ispituju i dalje razvijaju. Svaki mamografski snimak pregledaju dva radiologa, neovisno jedan od drugoga. Takodje i uređaji za mamografiju podliježu strogim kvalitativnim normama. Mamografija se obavlja samo u ovlaštenim rendgenskim institutima, i od strane specijalno obrazovanih stručnjaka za medicinsko tehničku radiologiju.

U Švicarskoj su razni kantoni već uveli program za rano otkrivanje raka dojke. Ukoliko imate pitanja, stoji Vam na raspolaganju kantonalni program za rano otkrivanje raka dojke, telefon za informacije o raku (Krebstelefon), kantonalne lige za borbu protiv raka i ljekari/ljekarke.

Koliko košta mamografski pregled, koji se obavlja u sklopu programa za rano otkrivanje raka dojke?

Osnovno osiguranje Vašeg zdravstvenog zavoda plaća troškove pregleda u vrijednosti od oko 200. – Sfr. bez da Vam to uračunava u franšizu.

Sami morate platiti 10 procenata od ukupnih troškova pregleda (otprilike 20.– Sfr.). U nekim kantonima će zdravstveno osiguranje preuzeti sve troškove. Daljnje informacije možete dobiti kod stručnjaka u Vašem kantonu, zaduženih za sprovođenje programa za rano otkrivanje bolesti.

Ko može učestovati u programu za rano otkrivanje raka dojke?

Sve žene starije od 50 godina, koje borave u jednom od kantona u kome se sprovodi program za rano otkrivanje raka dojke. One imaju pravo učestvovati u ovom programu, neovisno o njihovoj nacionalnoj pripadnosti i boravišnom statusu. Takodje i osobe koje rade u Švicarskoj a stanuju u pograničnim zemljama (Grenzgängerinnen) i imaju zaključeno zdravstveno osiguranje u Švicarskoj, mogu učestvovati u programu.

Sve do svoje 70. godine, a u ponekim kantonima i do navršene 74. godine dobijaju ove osobe, svake dvije godine, pismeni poziv za mamografiju, od strane institucija, koje provode ove programe. Poneki programi predlažu u pozivnicama i termine za obavljanje pregleda, drugi pak samo informišu, kako da rezervišete termin za mamografski pregled.

Vi sami odlučujete o tome, da li ćete se podvrgnuti ovom preventivnom pregledu. Učešće u ovom programu je dobrovoljno.

A šta učiniti, ako ...

... ako ste već primjetili promjene na Vašim grudima? Tada ne čekajte na poziv od strane programa za rano otkrivanje raka dojke, već se direktno obratite Vašem ljekaru/ljekarki.

... ako ste već jednom bolovali od raka dojke? U ovom slučaju se informišite kod Vašeg ljekara ili ljekarke o tome, koji su kontrolni pregledi za Vas najpovoljniji.

... ako je Vaša majka, sestra ili kćerka oboljela od raka dojke? Tada se posavjetujte sa Vašim ljekarom ili ljekarkom, ili se obratite instituciji, koja provodi program za rano otkrivanje raka dojke.

... ako imate grudnu protezu? Tada biste se trebali posavjetovati sa Vašim ljekarom ili ljekarkom, ili se obratiti instituciji za sprovođenje programa za rano otkrivanje raka dojke.

... ako ste mlađji od 50 godina i ova tema Vas zaokuplja? Tada Vam preporučujemo da o tome porazgovarate sa Vašim ljekarom ili ljekarkom.

Kako ćete se pripremiti za mamografski pregled?

- Izbor termina: ako još uvijek imate redovne menstruacije, Vaš termin za mamografiju bi trebao biti u danima poslije početka mjesečnice. Tada su Vaše grudi manje osjetljive.
- Ukoliko imate želju da se za vrijeme pregleda stručnjak ženskog spola brine o vama, morate to naglasiti pri zakazivanju termina.
- Ukoliko sjedite u invalidskim kolicima, molimo Vas da to saopštite pri zakazivanju termina, kako bi pregled mogao biti što bolje pripremljen.
- Sa pozivnicom za pregled dobit ćete i upitnik o Vašem zdravlju. Molimo Vas da ga ispunite i donesete sa sobom na pregled.

Na dan kada se odvija pregled:

- Obucite odjeću, koju ćete lako moći skinuti, jer je za rendgenski snimak potrebno razotkriti gornji dio tijela.
- Ni na grudi ni ispod pazuha ne biste trebali prethodno nanositi dezodorans, puder, losion za tijelo ili parfem, kako oni ne bi loše uticali na kvalitet snimka.
- Prije pregleda skinite nakit, ako ga nosite na gornjem dijelu tijela (lančić ili sl.).

**Specijalizirano stručno
osoblje obavlja mamografski pregled.**

Kako se odvija mamografski pregled?

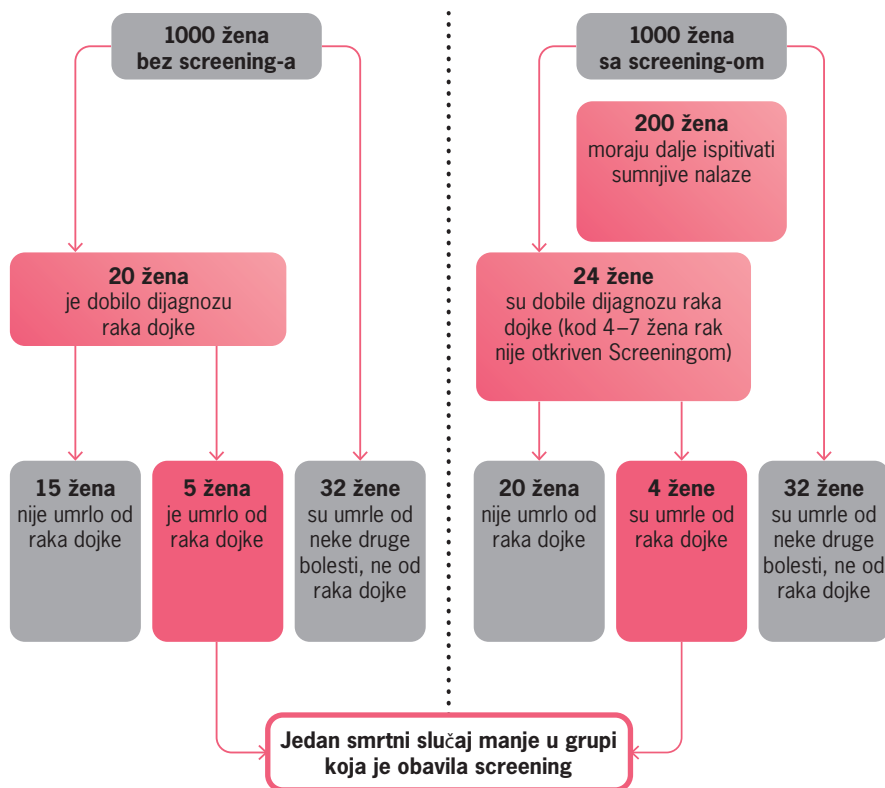
- Pregled uz pomoć rendgena traje svega nekoliko minuta, ipak za ovaj pregled odvojite ukupno 20 do 30 minuta.
- Za vrijeme pregleda će Vas pratiti stručna osoba, koja ima specijalno obrazovanje u ovoj oblasti, a koja je takodjer zadužena za izradu rendgenskih snimaka.
- Da bi se uradila rendgenska slika, potrebno je da se skinete do pojasa.
- Kako bi se dobila optimalna rendgenska slika pri što manjoj dozi zračenja, svaka dojka se, za vrijeme od par sekundi, pritiska između dvije pločice. Zato ovaj momenat može biti vrlo neugodan za ženu, iako on sasvim kratko traje.
- Rendgenske slike očitavaju dva radiologa, neovisno jedan o drugom, zato za vrijeme pregleda ne postoji mogućnost razgovora sa ljekarom ili ljekarkom.

Kada i ko saopštava pacijentima rezultate pregleda?

- U roku od osam radnih dana ćete pismeno biti informisani o rezultatima pregleda. Ovo vrijeme je potrebno radiolozima kako bi detaljno analizirali rendgenske snimke. Ako u ovoj fazi čekanja osjetite nesigurnost ili strah, otvoreno o tome porazgovarajte sa Vašim ljekarom/ljekarkom ili sa stručnjacima zaduženim za provodjenje programa za rano otkrivanje raka dojke.
- Ako u upitniku o Vašem zdravlju navedete da želite da Vaš porodični ljekar/ljekarka budu informisani o rezultatima pregleda, to će biti ispoštovano.

Rezultati pregledanih pacijentica, koje su obavile mamografiju u okviru programa za rano otkrivanje raka dojke

Sljedeća šema pokazuje rezultate od 1000 pregledanih žena, koje su se u periodu od deset godina podvrgle preventivnom mamografskom pregledu:

Polazi se od toga da u grupi „žene sa mamografijom“ jedan smrtni slučaj može biti spriječen. Kod otprilike četiri od 24 dijagnoze radi se o takozvanom „predijagnosticiranju“ (pogledaj str. 15). Za svega jednu ženu, stariju od 50 godina, koja se podvrgava redovnim pregledima za rano otkrivanje raka dojke, postoji rizik od 1%, da u toku života bude predijagnosticirana i podvrgnuta tretmanu.

Kada je neophodno napraviti dodatne preglede?

- Ukoliko se mamografijom ustanove upadljive promjene na grudima, moraju se obaviti dodatni pregledi, kako bi se tačno ustanovilo šta je uzrokovalo ove promjene. Ovo je slučaj u otprilike, četiri do pet procenata svih sprovedenih mamografija.
- Ako ste naveli u upitniku o Vašem zdravlju da želite da Vaš porodični ljekar/ljekarka budu informisani o rezultatima, to će biti ispoštovano. Uz to, Vaš porodični ljekar/ljekarka će dobiti preporuku o daljnim pregledima. Najčešće se rade ultrazvuk ili dodatni rendgenski snimci.
- Dobit ćete takodje preporuku, da stupite u kontakt sa Vašim ljekarom/ljekarkom. On/ona će Vas posavjetovati i poduzeti slijedeće korake.
- U većini slučajeva se radi o dobroćudnim promjenama na grudima, a Vas će se svake dvije godine, sve do navršene starosne granice, redovno pozivati na preventivne mamografske preglede.

Ko preuzima troškove dodatnih pregleda?

Troškove za daljnje neophodne preglede preuzima osnovno zdravstveno osiguranje. Vi morate platiti franšizu i samodoprinos.

Šta se dešava, ako se ustanovi rak dojke?

U 0,5 – 1 procenta obavljenih mamografija se dijagnosticira rak dojke.

Ukoliko se ustanovi da se radi o raku dojke, ljekar/ljekarka će detaljno sa Vama dogovoriti, koje daljnje korake je neophodno napraviti. O Vama će se brinuti čitav tim ljeakara specijalista, kako bi se pronašla, za Vas, najbolja moguća metoda liječenja.

Koje su prednosti i koristi, nedostaci i rizici mamografije u okviru programa za rano otkrivanje raka dojke?

Kao i kod svih drugih medicinskih pregleda, moramo i kod mamografije, koja se obavlja u okviru programa za rano otkrivanje raka dojke, razlikovati između prednosti i koristi u odnosu na nedostatke i rizike ovih pregleda. Većina stručnjaka je saglasna da mamografija ima više prednosti nego nedostataka. Neovisno istraživanje koje je sprovedeno u Engleskoj, kao i analize 25-godišnje primjene preventivnih mamografskih pregleda u Holandiji, upravo to potvrđuju. Iskustva iz drugih susjednih zemalja, koje već godinama nude programe za rano otkrivanje raka dojke, također to potvrđuju.

Kod žene, starije od 50 godina, se smatra da je starosna dob osnovni rizični faktor za nastanak raka dojke.

Pregled za rano otkrivanje raka dojke ne može spriječiti nastanak bolesti.

Učešćem u programu za rano otkrivanje raka dojke koristite priliku za prepoznavanje mogućeg raka na dojci, kao i mogućnost liječenja metodama, koje su djelotvorne i manje neugodne, jer se radi o ranom stadiju bolesti. To utiče na bolju kvalitetu života i može Vam produžiti život.

Također, ovim pregledom rizikujete da Vam dijagnosticiraju i zloćudni tumor, koji, da nije otkriven, u Vašem životu inače ne bi igrao ulogu (predijagnosticiranje). Današnja medicina ipak nije u stanju da potpuno predvidi razvoj pojedinih tumora. Zbog toga se svi zloćudni tumori, koji se otkriju preventivnim mamografskih pregledom, podvrgavaju terapiji.

Važno je da svaku promjenu na svojim grudima shvatite ozbiljno i da se obratite ljekaru/ljekarki.

Prednosti i koristi

Rano otkrivanje: Uz pomoć mamografije, koja se odvija u okviru programa za rano otkrivanje bolesti, moguće je otkriti i sasvim male tumore, koji nisu metastazirali. To poboljšava šanse liječenja i utiče na veću vjerovatnoću da osoba preživi.

Primjena lakših i djelotvornih metoda liječenja omogućuje pacijentu bolji kvalitet života: Rano otkrivanje tumora omogućuje oboljelim ženama primjenu lakših oblika terapije. Tako se, na primjer, pri operaciji tumora ne mora odstraniti cijela dojka i često nije potrebno da se pacijentice podvrgavaju kemoterapiji. Time se smanjuju popratne pojave i poboljšava se životni kvalitet – kako za vrijeme liječenja bolesti tako i poslije.

Smanjenje smrtnosti kod oboljelih od raka dojke: Pravovremeno otkrivanje, kao i bolje mogućnosti liječenja, utiču na smanjenje smrtnosti kod žena ove starosne grupe. U Švicarskoj, od raka dojke, umire godišnje oko 1250 žena starijih od 50 godina. Žene, koje u starosnoj dobi između 50 i 70 godina, umru od raka dojke, gube oko 4200 mogućih godina života. Žena, koja uzme učešće u programu za rano otkrivanje raka dojke, znatno umanjuje rizik da umre od ove bolesti.

Umiruje: 95 posto od pregledanih žena, se može umiriti, jer rezultati mamografije ne ukazuju na oboljenje od raka dojke.

Visok kvalitet programa: Žene koje uzmu učešće u programu za rano otkrivanje raka dojke, imaju korist od mamografije, jer kvalitet pregleda podliježe odgovarajućim standardima, koji se redovno kontrolišu i objavljuju.

Kvalitet

Žene, koje uzmu učešće u programu za rano otkrivanje raka dojke, imaju veliku korist od visoko zagarantovane kvalitete ove metode:

- Programi se zasnivaju na visokim nacionalnim i internacionalnim kriterijima;
- Rendgenski uređaji se odlikuju visokom kvalitetom i podliježu redovnim kontrolama;
- Dobro obrazovano medicinsko-tehničko osoblje je specijalno obučeno u oblasti radiologije, a oni se brinu da mamografski snimci budu što kvalitetniji;
- Kvalitet nastalih snimaka, takodje, podliježe redovnim kontrolama;
- Radiološke snimke analiziraju dva specijalista za radiologiju, i to neovisno jedan od drugog;
- U slučaju različitog mišljenja ovih specijalista, rendgenske snimke će analizirati ili kolegij od nekoliko radiologa ili će biti uključeno mišljene neke treće stručne osobe;
- Kvalitet ovih programa stalno raste, time što se oni redovno ispituju i mjere njihovi rezultati.

Kod pregleda koji se ne obavljaju u sklopu kantonalnih programa za rano otkrivanje raka dojke kvalitet nije vidljiv i mjerljiv. Osim toga, troškove mamografije ne preuzima osnovno zdravstveno osiguranje i oni nisu oslobođeni franšize.

Nedostaci i rizici

Predijagnosticiranje: Ovo se odnosi na zloćudne tumore, koji bez mamografije nikad ne bi ni bili otkriveni, i zbog toga možda ne bi ni bili od važnosti za oboljelu osobu. Kako se u vrijeme dijagnosticiranja bolesti, još uvijek ne zna, kako će se tumor dalje razvijati i da li će uopšte prouzrokovati zdravstvene probleme ili ne, žena će se ipak podvrgnuti terapiji (kod pojma „predijagnosticiranje“ se radi isključivo u statističkom promatranju).

Pogrešno-pozitivni rezultati: Ukoliko se pri mamografiji otkriju promjene na grudima, one se moraju dalje ispitivati, kako bi se tačno utvrdilo o kojoj vrsti promjena se radi. U većini slučajeva se ispostavi da su ove promjene dobroćudne i ne predstavljaju rak dojke. U ovom slučaju govorimo o **pogrešno-pozitivnom rezultatu**.

Rak između dva intervala ili pogrešno-negativni rezultati: U ovom slučaju se radi o raku dojke, koji se javi u roku od dvije godine, tj. između dva mamografska pregleda. Ukoliko mamografija ne pokaže sumnjive promjene na grudima, a ipak se radi o raku dojke, u tom slučaju govorimo o **pogrešno-negativnim rezultatima**.

U vrijeme dijagnosticiranja bolesti se ne može više uticati na njen tok: Moguće je, da se mamografijom otkrije tumor, koji se već nalazi u podmaklom stadijumu, tako da izliječenje više nije moguće. U tom slučaju, oboljele žene žive duže sa saznanjem da nemaju sansu da se izliječe.

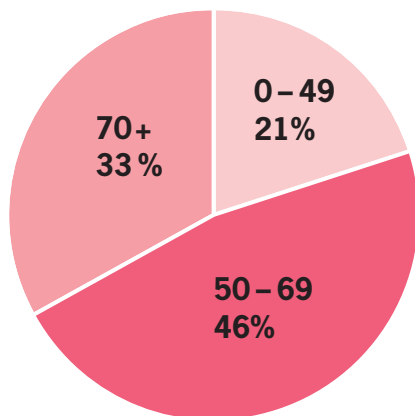
Zračenje pri pravljenju rendgenskih snimaka: Zahvaljujući rendgenskim uređajima, koji su danas vrlo dobre kvalitete, te zakonski propisanim kontrolama, je zračenje pri mamografiji vrlo nisko. Ovaj rizik, kod žena starijih od 50 godina, ocjenjuje se kao veoma mali, u odnosu na prednosti, koje im pruža mamografija.

Šta biste trebali znati o raku dojke?

U Švicarskoj je rak dojke najčešće oboljenje, kao i uzrok smrti kod žena, između 50 i 70 godina. Godišnje se oko 5400 žena suoči sa ovom dijagnozom, a više od 1350 njih umire od raka dojke.

Sasvim je jasno da su šanse za izlječenje, znatno veće, ako se rak dojke otkrije i počne liječiti u njegovoj ranoj fazi. Istraživanja pokazuju da se pomoću redovnih pregleda, u okviru programa za rano otkrivanje raka dojke, može, velikom broju žena pomoći da se izliječe. Osim toga, ako se bolest rano otkrije, primjenit će se lakši oblici terapija, sa slabijim popratnim djelovanjima, što utiče na bolji kvalitet života.

Učestalost obolijevanja od raka dojke u Švicarskoj, po starosnim grupama

Otpriblike 80% svih oboljenja od raka dojke pogađa žene starije od 50 godina.

Ukratko

Svaka dobro informisana žena sama odlučuje, na osnovu koristi i rizika, da li će učestvovati u ovom programu ili ne.

Najvažnije informacije u kratkim crtama:

- u svom početnom stadiju, rak ne pokazuje nikakve simptome;
- vrijeme i troškovi za rano otkrivanje raka dojke su neznatni;
- rak dojke se može izliječiti, a šanse da oboljele osobe prežive su znatno veće – ako se bolest otkrije na vrijeme i ispravno liječi;
- Na jedan smrtni slučaj dolaze četiri predijagnoze (pogledaj st. 10 i 15).

Kada navršite 50 godina, dobijaćete, svake dvije godine, od osoblja programa za rano otkrivanje raka dojke u Vašem kantonu, poziv za obavljanje mamografije.

U okviru programa za rano otkrivanje raka dojke, rendgenski tehničari izrađuju dva rendgenska snimka dojke.

Svaki rendgenski snimak analiziraju najmanje dva radiologa, neovisno jedan od drugoga.

Vi i ljekar/ljekarka, koje ste prethodno naveli, ćete biti informisani o rezultatima pismenim putem, i to najkasnije poslije osam radnih dana.

Nalazi, koji upućuju na nepoželjne promjene u tkivu dojke, se šalju da daljnja ispitivanja.

Cilj ove brošure je da Vam pomogne da se odlučite da li ćete uzeti učešće u programu za rano otkrivanje raka dojke. Ako imate dodatnih pitanja, daljnje informacije možete dobiti u programu za rano otkrivanje raka dojke u Vašem kantonu, putem Krebstelefon-a, kod kantonalnih Liga za borbu protiv raka (Krebsliga) ili kod Vašeg lje-kara/ljekarke.

Stručni izrazi

Ogranci (nazivaju se takodje i metastaze): Metastaze su dijelovi istog tumora, koji se javljaju u nekom tkivu, koje je udaljeno od oboljelog tkiva.

Nalaz: Saopštenje, nakon pregleda: da li postoji sumnja na rak dojke ili ne.

Kemoterapija: Terapija, koja ima za cilj da uništi ćelije raka. Uzimanjem dodatnih lijekova se sprječava obrazovanje novih ćelija raka.

Franšiza: Troškovi ljekarskih pregleda, bolničkog liječenja ili lijekova, koje pacijent mora sam platiti. Ovisno o modelu zdravstvenog osiguranja, ovi troškovi mogu da se kreću između 300 i 2500 franaka godišnje.

Pregled za rano otkrivanje bolesti: Pregledi, koji imaju za cilj pravovremeno otkrivanje bolesti, prije nego što se simptomi pojave.

Mamografija: Rendgenski snimak grudi.

Stručne osobe za medicinsko-tehničku radiologiju: Radiološki tehničari su zaduženi za pravljenje mamografskih snimaka.

Popratne pojave: Nepoželjna popratna djelovanja nekog lijeka ili terapije.

Specijalisti za radiologiju: Ljekari, koji su specijalizirali u oblasti radiologije, a koji dijagnozu bolesti donose na osnovu rendgenskih snimaka, ultrazvuka i sl.

Screening: Engleska riječ za preglede za rano otkrivanje bolesti, koji se obavljaju kod određene grupe stanovništva.

Opterećenost zračenjem: Količina rendgenskih zraka, koja se prenosi na tijelo pri rendgenskim pregledima, u ovom slučaju kod mamografije.

Simptom: Znakovi ili pojave, koji ukazuju na postojanje bolesti ili povrede.

Tumor: Izrasline u nekom organu. Postoje tumori, koji u sebi sadrže zloćudne ćelije i oni, koji sadrže dobroćudne ćelije.

Ultrazvuk: Pregled, koji uz pomoć srednjih talasnih valova, može ustanoviti promjene u ljudskom tijelu, u ovom slučaju u grudnom tkivu.

Kontaki i dodatne informacije

swiss cancer screening (Švicarsko udruženje za provodjenje programa za rano otkrivanje raka dojke) ima svoju trojezičnu internet stranicu. Ona sadrži dodatne informacije i obavještava o postojećim mogućnostima za rano otkrivanje raka dojke, u Vašem kantonu.

www.swisscancerscreening.ch

Dodatne, opšte informacije o raku dojke:

Slijedeće organizacije se zalažu za dostupnost programu za rano otkrivanje raka dojke, za kvalitetne terapije i brigu o oboljelima:

Krebsliga Schweiz (Liga za borbu protiv raka): www.krebsliga.ch,
Krebstelefon: 0800 11 88 11

Narudžbe brošura: 0844 85 00 00 oder shop@krebsliga.ch

Europa Donna Schweiz: www.europadonna.ch

Ova brošura je nastala zu stručnu i finansijsku podršku migesplus-a, u okviru Nacionalnog programa „Migracija i zdravlje 2008–2013“, Saveznog ministarstva za zdravlje.

PDF-verziju (elektronsku verziju) možete kopirati pod www.swisscancerscreening.ch ili pod www.migesplus.ch – Informacije o zdravlju na različitim jezicima, Švicarski crveni križ.

Impresum

Redakcija i izdavač: swiss cancer screening

Obrada i realizacija: durchzwei.ch

Brošura je ispitana kod publike, kojoj je namjenjena

Izvor informacija: Krebsliga Schweiz, Faktenblatt 7/2013; evropske smjernice za osiguranje kvalitete pri ranom otkrivanju raka dojke i dijagnozi, 4. Edicija,; Savezno ministarstvo za statistiku, Krebsinzidenz und -mortalität 2006–2010, aktualizirano 27.06.2013; Independent UK Panel on Breast Cancer Screening, The benefits and harms of breast cancer screening: an independent review, Lancet 2012; Health Council of the Netherlands. Population screening for breast cancer: expectations and developments. The Hague: Health Council of the Netherlands, 2014; publication no. 2014/01

Ova brošura je prevedena na više jezika, obratite se zaduženima za sprovođenje programa u Vašem kantonu ili posjetite internet stranicu udruženja.

Ovu brošuru Vam uručuje:

Ova informativna brošura na ovu temu možete na nekoliko jezika naći
bezplatno na veb stranici www.swisscancerscreening.ch:

Njemački

Albanski

Španski

Francuski

Makedonski

Turski

Italijanski

Portugalski

Srpski-hrvatski-bosanski

Engleski

**swiss
cancer
screening**

Schweizerischer Verband der Krebs-Früherkennungsprogramme
Fédération suisse des programmes de dépistage du cancer
Federazione svizzera dei programmi di screening del cancro

Postfach 8219, 3001 Bern, www.swisscancerscreening.ch